

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsako krat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Celovcu, 16. novembra 1907.

Štev. 48.

Današnja številka obsega 6 strani.

Shod zaupnikov.

Dne 7. t. m. so sklicani od „Katol.-polit. in gosp. društva“ za nasence na Koroškem“ zaupniki slovenskega nemškega okraja. Vseh je bilo 74. Navzoča drnla tudi večina odbora političnega društva. Prednik političnega društva, g. dr. J. Brejc, otpravi shod ter poda zgodovino o razvoju parlamenta od volitev do današnjega dne. Pri vseh narodih se je izvršila ločitev krščanskih in proti-krščanskih strank, tako tudi pri Slovencih. Vendar je narodni čut še tako močan, da še deloma drži vkup programatično različne elemente istega rodu; toda ne brez izjem in ne trdno. Pri Nemcih so: krščanski socijalci, socijalni demokrati, nacionanci itd. Pri Čehih se je sicer posrečilo doseči medsebojno zvezo, pa ta je podobna stari, za silo skrpani mareli (dežniku), kojoj bo polomil prvi vihar. Tudi Poljaki imajo več strank, toda ker se diplomati, so na zunaj edini. Rusini so tudi razkosani. Isto je tudi pri nas Jugoslovanih. Pri nas sta se ustanovila dva kluba. V „Slovenskem klubu“ so slovenski poslanci iz Kranjske, Štajerske in Goriške, ki so voljeni na krščansko-socijalnem programu. „Savez južnih Slavena“, ki je sicer tudi na krščanski podlagi, ima pa v svojem klubu tudi slovenske in hrvaške liberalce ali naprednjake. Delovalo se je za skupni jugoslovanski klub, v katerem bi bili vsi Slovenci in Hrvati, toda to se ni doseglo. Tudi naš slovenski poslanec, g. Fr. Grafenauer, se mora odločiti za vstop v ta ali oni izmed teh dveh klubov. Med dvema stoloma ne more ostati, sicer bi med obema obsedel na tleh. Naš poslanec mora priti v odseke, kjer se obravnavajo najvažnejše zadeve, in to je mogoče le, če je član kakega kluba. Ako hodi prosit, ne more hoditi vedno le sam. Nočem z nobeno besedo segati naprej, kako se bo odločilo; odločite sami! Zato smo sklicali shod zaupnikov, ker politično društvo noče biti gospodar, ampak služabnik ljudstva. Pač pa mi je dolžnost omenjati, kar je načelnega. „Slovenski klub“ nam je po programu najbližji, ker je krščansko-socijalen, kakor smo tudi mi. „Savez južnih Slavenov“ nima trdnega programa. V njem so Srbi, Hrvatje, Slovenci — pravi krščanski poslanci, pa tudi pristni liberalci — slovenski in hrvaški. Nekateri njegovi poslanci so meni silno simpatični. Končno moram omeniti še važno dejstvo, da je g. Grafenauer že sedaj izvoljen od „Slov. kluba“ v zelo važen nagodbeni odsek, kjer mu je dana prilika, seznaniti se bliže s parlamentarnim svetom. Sedaj torej odločujte. Način vabljenja zaupnikov je bil popolnoma nepristranski in pravičen. Na vsakih 40 volilcev v eni občini se je povabilo enega zaupnika. To je ob enem tudi izbira po zaslugah; kdor je bil dober za delo, naj tudi odločuje. Žal, da ni bilo mogoče povabiti vseh vrlih delavcev.

Po teh besedah se otvori debata, v katero so posegli zastopniki 23 občin.

Zastopniki občin: Rikarjavas (J. Rutar), Možica (J. Ovid), Bela (F. Petek), Žitaravas (V. Weiß), Podljubelj (J. Ogriz), Dobrlavas (F. Dolinar), Globasnica (J. Pšeničnik), Sele (g. župan), Tolstivrh (Kogelnik), Šmarjeta (Varh), Sl. Plajberk (Bošte), Prevalje (Fr. Brumen), Libuče (J. Krof), Pliberk (Fr. Reš), Bistrica (J. Vintar), Št. Danijel (Iv. Serajnik), Galicija (J. Linasi), Blato (J. Miklavčič), Svetnavas, Škofljan in Bistrica v Rožu so se v svojem in v imenu volilcev izrekli za „Slovenski klub“ v obče poudarjajoč, da Grafenauer pristopi k izrecno katoliškemu klubu, ker je voljen na katoliškem programu, njegova volitev je bila nekaka sveta vojska; s poudarjanjem verskega momenta se je v prvi vrsti dosegla taka sijajna zmaga. Ako bi Grafenauer stopil v klub, v katerem so liberalci, bi prišla njegova bodoča izvo-

litev v nevarnost, poleg tega pa v „Savezu južnih Slavenov“ itak že poka. Edina občina Glinje (g. župan) je glasovala za „Savez južnih Slavenov“.

Zastopane niso bile občine: Borovlje, Žvabek, Libeliče, Kotlje, Črna, Guštanj in Jezersko, o katerih se pa more o vseh reči, da se strinjajo s svojimi drugimi 23 sestrami, namreč za „Slovenski klub“.

Nato nastopi g. Grafenauer in se izjavi približno tako-le: Nisem prišel med vas, da bi se bojevali med seboj; boja imamo drugod dovolj! Sem poslanec po želji svojih volilcev, a imeti hočem tudi svoje mišljenje. Vršilo se je danes pravo republikansko glasovanje na slovenskem Koroškem. Vsi odobravate moj vstop v „Slov. klub“. Dosedaj sem sedel na dveh stolih; vabila sta me oba kluba. Trudil sem se, kakor tudi drugi, za združitev, a zaman. Hribar (v Ljubljani) je bil v Bohinjski Bistrici zoper mene in sploh Korošce. Liberalci mislijo, da Grafenauer nima svoje glave, a jaz mislim, da jo imam bolj kakor Hribar. Hribar je v Bohinjski Bistrici meni očital netaktnost, a dokazal je ni; in zato nisem imel s „Savezom južnih Slavena“ več istega stika, kakor poprej, dasi so tudi tam značaji. Z možem, ki dela za „Svobodno šolo“ itd., ne morem sedeti v enem klubu. Hribar je sicer položil roko na katoliški program (ko je namreč moral istega podpisati, predno je vstopil v hrvaški klub), a srca ni položil nanj. Tudi na katoliški strani je nekaj trme, a ta se je že ublažila in se bo še bolj; če pa bomo mogli ublažiti tudi trmo kranjskih liberalcev, o tem zelo dvomim. „Slov. klub“ me je izvolil, ne da bi ga bil prosil, že sedaj v najvažnejši odsek. Vsled tega moramo nekaj opravičene jeze pozabiti. Dasi smo prikrajšani, imam vendar upanje, da bo v šestih letih boljše; kar se je zamudilo, se lahko da še popraviti. Da bomo kaj dosegli, moramo vsi složno delati — volilci in poslanec. Ne bodimo toliko častihlepn, ampak vzemimo delo v roke. Vojsko ste izvojevali vi, vstopil bom v „Slov. klub“ in delal za vas.

Nato se izjavi še g. Vuk v imenu občine Železna Kapla za vstop v „Slov. klub“, na kar izjavi g. dr. Brejc izid volitve po občinah, in sicer je glasovalo 23 občin, med temi 22 za „Slovenski klub“, 1 za „Savez južnih Slavenov“. Nato se je vršilo še tajno glasovanje po listkih, in izid je bil, da je izmed 74 zaupnikov glasovalo 71 za „Slov. klub“ in samo 3 za „Savez južnih Slavenov“.

G. komendant Fr. Petek in še nekateri drugi so predlagali združitev obeh klubov; in zato se je sprejela tudi soglasno tozadevna resolucija, in g. predsednik je shod zaključil.

Družba sv. Mohorja

je razposlala letošnje knjige in tiska tudi že knjige za prihodnje leto. Da pa malo popred, kakor je bilo doslej, izve, koliko iztisov ima napraviti, prosi č. g. poverjenike, da naj pošljejo nabiralne pole in nabrane novce vsaj do 5. svečana 1908. l. Mnogi poverjeniki so tožili, da je nabiranje denarja spomladi sila težavno, ker ga imajo ljudje takrat najmanj; nekateri so zato zahtevali, da naj se podaljša obrok za vpisovanje; ali na ta način bi se zakasnila tudi dovršitev knjig za več tednov. Boljši je nasvet, da naj se vpisujejo udje **zdaj v jeseni**, ko prihajajo po letošnje knjige, saj zdaj v jeseni ljudje najlažje plačajo svojo udnino, č. g. poverjeniki bodo imeli manj truda, družbi sv. Mohorja pa bodo sila ustregli, ako vpošljejo pole čimprej; posamezni udje se tudi še pozneje morejo oglasiti. Potem bo odbor o pravem času vedel, koliko molitvenikov bo treba vezati. — Zajedno prosi odbor vnovič, da č. g. poverjeniki vprašajo Mohorjane, če želé, da se „Imenik“ tiska vsako peto, ali vsako drugo, ali pa vsako leto, kakor doslej.

Čim več Mohorjanov se bo o tem izrazilo, tem lažje bo odbor o tej zadevi mogel sklepati.

Kako smo letos napredovali na Koroškem, naj pojasni naslednji pregled:

Krška škofija.

	1906	1907	+	-
1. Beljak in Perava	23	35	12	—
2. Podkloster	34	28	—	6
3. Zila	39	45	6	—
4. Šteben pri Bekštanju	81	86	5	—
5. Loče	74	78	4	—
6. Brnca	42	40	—	2
7. Št. Lenart pri sedmih studencih	67	66	—	1

Dekanija Beljak

	360	378	18	—
1. Kapla v Rožu	78	79	1	—
2. Kotmaravas	100	120	20	—
3. Bilčoves	77	81	4	—
4. Sveče	128	128	—	—
5. Št. Janž v Rožni dolini	71	74	3	—
6. Podljubelj	87	86	—	1
7. Slovenji Plajberg	40	40	—	—
8. Ljubelj	20	20	—	—
9. Borovlje	22	24	2	—
10. Sele	78	91	13	—
11. Bajtišče	18	14	—	4
12. Glinje	25	34	9	—
13. Žihpolje in Golšovo	50	55	5	—
14. Šmarjeta	57	55	—	2

Dekanija Borovlje

	796	851	55	—
1. Celovec	198	189	—	9
2. Vetrinj in Zakamen	27	27	—	—
3. Hodiše	56	67	4	—
4. Škoflje	38	36	—	2
5. Otok	23	27	4	—
6. Poreča	10	10	—	—
7. Dholica	54	33	—	21
8. Breza	24	28	4	—
9. Gosposveta	20	21	1	—
10. Čanjče	3	2	—	1
11. Št. Jurij	3	3	—	—

Dekanija Celovec

	435	438	—	18
1. Dobrlavas	114	125	11	—
2. Št. Vid	104	101	—	3
3. Št. Kancijan	115	116	1	—
4. Globasnica	61	70	9	—
5. Železna Kapla	173	176	3	—
6. Obirsko	26	29	3	—
7. Št. Lipš	63	66	3	—
8. Žitaravas	90	92	2	—
9. Reberca	62	60	—	2
10. Šteben pod Juno	30	35	5	—
11. Jezero	62	58	—	4
12. Ravno	30	27	—	3
13. Korte	23	24	1	—
14. Apače	40	21	—	19
15. Galicija	19	29	10	—
16. Kamen	26	21	—	5
17. Mohliče	16	14	—	2

Dekanija Dobrlavas

	1050	1064	14	—
1. Pliberk	228	225	—	3
2. Vogrče	65	67	2	—
3. Šmihel nad Pliberkom	250	250	—	—
4. Kazaze	53	35	—	18
5. Žvabek	57	55	—	2
6. Št. Danijel	49	52	3	—
7. Devica Marija na Jezeru	205	205	—	—
8. Guštanj	57	51	—	6
9. Mižica	111	108	—	3
10. Črna	116	128	12	—
11. Kotlje	47	47	—	—
12. Koprivna	48	46	—	2
13. Javorje	25	25	—	—

Dekanija Pliberk

	1301	1294	—	7
1. Domačale	23	21	—	2
2. Lipa nad Vrbo	29	30	1	—
3. Rožek	45	41	—	4
4. Št. Jakob v Rožu	145	149	4	—
5. Podgorje v Rožu	59	46	—	13
6. Št. Ilj	64	69	5	—
7. Dvor	76	69	—	7
8. Gozdanje	35	34	—	1
9. Št. Jurij	24	39	15	—
10. Pečnica	16	16	—	—
11. Na Dravi	19	19	—	—
12. Škočidol	55	55	—	—
13. Logavas	30	29	—	1

Dekanija Rožek

	620	617	—	3
1. Spodnji Dravograd	37	34	—	3
2. Orneče	43	49	6	—
3. Libeliče	52	52	—	—
4. Suha	25	25	—	—
5. Ojstrica	9	7	—	2

Naročujte edini koroški slovenski list »Mir«!

	1906	1907	+	-
6. Ettendorf	1	—	—	1
7. Labud	—	1	1	—
Dekanija Spodnji Dravograd	167	168	1	—
1. Št. Mohor	4	4	—	—
2. Melviče	35	27	—	8
3. Št. Stefan na Zili	33	27	—	6
4. Čače	29	28	—	1
5. Št. Pavel na Zili	15	13	—	2
6. Zilska Bistrica	52	48	—	4
7. Gorje	18	29	11	—
8. Brdo	57	55	—	2
9. Blače na Zili	21	20	—	1
10. Borlje	45	35	—	10
11. Št. Jurij na Zili	66	73	7	—
Dekanija Št. Mohor	375	359	—	16
1. Tinje	34	40	6	—
2. Grabštanj	62	65	3	—
3. Št. Peter	22	40	18	—
4. Pokrče	40	41	1	—
5. Medgorje	48	37	—	11
6. Radiše	58	69	11	—
7. Podkrnos	28	28	—	—
8. Žrelec	9	12	3	—
9. Št. Jakob ob cesti	11	11	—	—
10. Slov. Šmihel	10	12	2	—
11. Št. Lipš	10	10	—	—
12. Št. Tomaž	15	15	—	—
13. Timenica	13	13	—	—
14. Otmanje	1	1	—	—
Dekanija Tinje	361	394	33	—
1. Trbiž	9	7	—	2
2. Žabnice	17	33	16	—
3. Rabelj	6	6	—	—
4. Ukve	22	42	20	—
5. Ovčjasvas	15	4	—	11
6. Kokovo	6	—	—	6
7. Vrata	14	20	6	—
8. Pontabelj	10	7	—	3
Dekanija Trbiž	99	119	20	—
1. Velikovec	15	17	2	—
2. Št. Rupert	110	110	—	—
3. Grebinj	44	46	2	—
4. Šmarjeta	43	40	—	33
5. Št. Jurij na Vinogradih	30	30	—	—
6. Grebinjski Klošter	41	42	1	—
7. Št. Stefan	23	30	7	—
8. Vovbre	30	22	—	8
9. Ruda	50	48	—	2
10. Gorenče	11	14	3	—
11. Krčanje	21	22	1	—
12. Djekše	56	57	1	—
13. Kneža	12	12	—	—
14. Št. Peter	58	52	—	6
Dekanija Velikovec	544	512	—	32
Po raznih drugih dekanijah.				
1. Št. Pavel	10	9	—	1
2. Wolfsberg	12	11	—	1
3. Št. Janž nad Mostičem	4	5	1	—
4. Visoka Bistrica	1	3	2	—
5. Št. Vid ob Glini	2	2	—	—
6. Poitschach	2	2	—	—
7. Gradnegg	2	2	—	—
8. Zgornja Bela	2	6	4	—
9. Heft	1	1	—	—
10. Breže	5	8	3	—
	41	49	8	—
V celi škofiji	6173	6243	70	—

Naša družba se je na Koroškem častno držala! Nismo nazadovali v kljub velikanskemu pritisku, da, napredovali smo vsaj nekoliko v pretežavnih razmerah. Ljudstvo se ponemčuje s silo, ne zna skoro čitati svojega materinega jezika! Vnebovpijočih razmer do zdaj nismo mogli predugačiti, a eno je bilo mogoče, dati ljudem dobrega berila, da se izobrazujejo sami.

Posebno se moramo čuditi obmejnim župnijam: Perava ima 12 udov več kot lani, Zila, Šteben, Loče so napredovale, Kotmaravas se je za 8 udov povzdignila, Sele za 13, Glinje za 9, Dobrlavas za 11, Globasnica za 7, Galicija za 10, Št. Jurij na Strmcu za 15, Gorje za 11, Št. Peter pri Grabštanju — bauernbundske gnezdo — je število udov pomnožil od 22 na 40! Radiše so se povzpele za 11, Žabnice za 16, Ukve za 20, Vrata za 6, Šteben na Zili za 7 družbenikov.

Da je število tako rastlo, je seveda zasluga domačih gospodov. Kjerkoli deluje navdušen, požrtvovalen duhovnik, drži se tudi družba vsaj na svoji višini, če ni posebnih nezgod. Duhovnik spoznava važnost dobrega berila. Zlasti dandanašnji se je ljudstvo navadilo branja. Vsi, fantje in dekleta so hodili v šolo, ko bi se bili učili tudi slovenščine, kako bi se mogli nasičevati ob duševni hrani, ki jo daje družba. A brati hočejo, in da ne bodo brali slabih spisov, moramo jim dajati dobro. Kdo nam izračuna, koliko blagoslova prinese v vsako hišo dobro berilo! Koliko gospodarskih naukov in s temi gospodarskega napredka, koliko krščanskih misli, ki ljudstvo, zlasti mladino, zadržujejo od hudega in navajajo k dobremu! Stariši! Uvideti morate, da je vašim otrokom treba naukov, zlatih naukov za življenje, dajte jim dobre bukve, opominjajte jih k branju. Gg. duhovniki! Vam je dana naloga, biti učenikom ljudstva! Vaša beseda, ki jo govorite s prižnice, se mora uglobiti po dobrem berilu, versko prepričanje ljudstva se mora posebno v sedanjih dobi utrditi, ko prihaja od ene strani socijalna demokracija, od druge pa brez-

verski liberalizem z vsemi mogočimi napadi, na katere duhovnik niti ne misli, o katerih on ne izve nič, na katere pa bo ljudstvo našlo v raznih društvenih knjigah pravi odgovor.

Rodoljubi! Kako se naj ohrani slovenski čut, slovenski rod ob mejah, če ne z dobrim berilom, ki našim ljudem bistri oko, utrjuje značaj, ki jih družijo in krepi za stare svetinje. Zato na delo v prid Družbe sv. Mohorja v Celovcu!

Govor državnega poslanca g. Fr. Grafenauerja

na izrednem občnem zboru „Katol.-polit. in gospod. društva za Slovence na Koroškem“.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Slavni zbor! Jaz sem že takorekoč v celovško mesto pristojen, kajti že 12 let prihajam v to mesto in sem skoraj več tu, kakor drugod, in vsako leto imamo svoj občni zbor. A povem vam, da še z nobenega občnega zbora nisem šel s takim veseljem in zadovoljstvom, kakor z današnjega. Današnji občni zbor je izredni zbor in izredno dobro obiskan, izredno lepo smo si povedali danes drug drugemu svoje mnenje. Ko bi vladalo zmeraj tako mnenje med nami in tako sporazumljenje, kakor danes, potem ne bomo delali zastonj, potem bomo pokončali mi tiste in komandirali tistim, ki o nas govorijo, da smo že pokopani. Veselim se torej, da pride v odbor tudi gosp. dr. Müllerja v odbor. Možno študiral bogoslovja, a nobeden od nas mu ne more očitati, da ni dosti veren in naroden. Mi potrebujemo delavcev, in jaz vidim, iz njegovega obraza se bere, da dobimo v njem krepkega sobojnika na strani gospoda dr. Brejca, našega predsednika. Veselim se torej, da pride v odbor tudi gosp. dr. Müller. Z „Mirovo“ pisavo je pač križ. Jaz že hodim 12 let v Celovec in moram reči, da, če piše „Mir“ za ljudstvo, je inteligenca huda, kakor hitro pa mahne malo više, ga pa kmetje ne razumejo. In „Mir“ je le „Mir“. In če je g. Meško poudarjal, da so v Kranju drugi ljudje, ki hočejo ustanoviti nov koroški list, potem naj dajo tisti denar rajše za katol.-politično društvo, in „Mir“ bode imenitno pisal. Dva lista hočete imeti, pa še za enega nimamo denarja. Kritizirati je lahko, a delati težko.

Mi smo danes izpremenili pravila tako, da bode vsak dal po 1 krono, in mislimo, da bomo to krono tudi dobili. Le pomislimo, da 1 krona društvu mnogo pripomore. 50 krajcarjev — to za moža še en liter vina ni, za žensko pa ena kura, in če mož in žena to za društvo dasta, zaradi tega posestvo še ne bo propadlo. Če bo naše navdušenje ostalo, potem bo šlo naprej, in videli bomo, da bo delalo naše politično društvo čudeže. Neki govornik je rekel, da „Mir“ premalo piše v gospodarskem oziru. Kolikor jaz poznam „Mir“, stori za gospodarstvo jako veliko. Jaz sem iz kraja — iz Zilske doline — kjer so jako hudi ljudje, in se ne dajo tako hitro zadovoljiti, a naši ljudje si pomagajo tudi s „Kmetijskim listom“. Gospodarski list („Landw. Mitteil.“), ki izhaja v Celovcu, ni za nič. V deželnem zboru sem ga kritiziral tako, da so sami nasprotniki morali pritrjevati, da je v resnici slab. Ta list torej za nas ne obstoji. Z lastnim listom bi težko izhajali, ker nimamo denarja. Mi vodimo vojsko, in zato je treba, kakor je rekel neki moder mož, treh reči: prvič denarja, drugič denarja in tretjič zopet denarja. Da bi se pridružili kranjski kmetijski družbi, ni mogoče, ker tega ne dovoli postava, ker je vsaka družba ustanovljena le za tisto kronovino, v kateri se nahaja. Govoril sem s kranjskimi tovariši, in se bode tudi na Koroškem nekaj storilo. Na to vas danes opozarjam. Vam pa priporočam „Kmetovalca“, ki ga izdaja kranjska kmetijska družba. Jaz teh mož ne poznam in ne vem, ali so klerikalnega ali liberalnega mišljenja, ali to vem, da je list dobro pisan. Kakor si pomagamo Zilani, si lahko tudi Podjunčani. (Kranjska družba podpira svoje ude tudi s tem, da dobi vsak po 4 drevesca.)

In sedaj pridem v govor radi žganja. G. Poljanec želi, da naj se potegujem ali sam ali z drugimi za to, da se omeji žganjepitje. Da, jaz sem to misel sprožil pred kakimi petimi ali šestimi leti že v deželnem zboru v družbi s „črnim“ Huberjem. Deželni predsednik Schmidt je to z veseljem pozdravil in rekel, da bode kolikor mogoče deloval na to, da se izvede. Toda finančni minister je rekel: „Ne morem, žganje nese državi denar“. Sedaj se je pa finančni minister izjavil, da v trenutku financijelno v Avstriji jako dobro stojimo. In ravno sedaj je ugodno, da pritisnemo na njega, mogoče kaj dosežemo.

Da bi na deželi ne bilo preveč shodov (kakor pozivlja g. Poljanec), se ni treba bati. A kar

je treba, je treba. Po volitvah si sicer ljudstvo mora malo odpočiti, jaz pa si ne morem, ker moram na Dunaju delati. Toda dokler bom imel prsa zdrave, kakor zdaj, bom še vpil. Govorniki na shodih morajo biti seveda dobro pripravljani.

Dragi zbor! Zdaj se poslovim od vas za nekaj dni. Vzemite od mene prepričanje s seboj, da bom delal za vas z vso vsmo, za prid koroškega naroda brez razlike; zakaj vsi ste moji, prosim, naj bom tudi jaz vaš. (Burno ploskanje in živio-klici.)

Narodni trgoveci na Koroškem.

Ravno trgovina vsled moralnega ljudskega propadanja zelo hudo trpi. Trpi po moralno propalih odjemalcih. Mesta so kar polna neke vrste ljudi, ki so propadli tako daleč, da več slabši ne morejo biti. To so „Kunde“, ki prvi mesec plačujejo, drugi na pol, tretji mesec ostanejo vse dolžni in četrti mesec kupujejo že drugod, ter tam iznova pričenjajo svojo goljufijo.

Trgovec trpi nadajajo po „potnikih“. Ti ljudje obsipajo takorekoč trgovca, pri katerem čutijo, da ima kaj denarja. Obsipajo ga kar eden za drugim in mu natlačijo vse mogoče blago, obetaje mu ugodnih plačilnih terminov: „To morate imeti, drugo morate imeti“ — in končno se nabira v prodajalni stari potel, saj vse vkup ni bilo drugega, denar leži tu, obresti se izgubijo in požro, kar je trgovec z delom prislužil. Pridejo plačilne težkoče, „grozist“ ga zdaj prime, dražba se vrši, in trgovec prične srečo iznova kje drugod. Dosti pa je tudi takih, ki si hočejo s plačilnimi težkočami pomagati. V Celovcu je neka židovska trgovina. Najprej jo je imel oče, ter napravil „krido“, potem jo je prevzela žena — in napravila „krido“ — zdaj je trgovina last otroka; ko ta doraste, lahko zopet prične s „krido“.

Posledica slabe vzgoje naših šol je tudi, da mladina noče služiti, da hoče biti samostojna, preden se je še naučila, kako se reže lastni kruh. V Celovcu je služil v prodajalni O. komi. Moral je k vojakom; prišedši od tam nazaj, pride v kreditni zavod; ta mu naj posodi 5000 kron, da bo začel v kompaniji z drugim komijem lastno trgovino. „Poznam ljudi, kmetje bodo prihajali, ne bojim se, imel bom odjemalcev dovolj“, tako zatrjuje. Odgovorili smo dotičniku: „Priatelj! Kaj pa bosta vidva v Celovcu s prometnim kapitalom 10.000 K? V Celovcu je trgovec poprej že preveč, služite rajši še deset let, v teh letih si kaj prihranite in medtem se kje da priložnost.“ Seveda kreditni zavod mlademu možu ne more za začetek dajati prva sredstva, ki jih mora imeti trgovec iz svojega, ker sicer nima tiste skrbi, ki ga sicer žene v težavnih slučajih do takega dela, da končno vse zmaga, vsaj so stari Rimljani rekali: „Delo vse premore, a resno mora biti.“

Tak je položaj naše trgovine splošno. Če si zdaj stavimo vprašanje: Ali bi bilo mogoče slovensko trgovino na Koroškem tako povzdigniti, da bi postala primeren faktor v ljudskem življenju? To vprašanje se deli v troje vprašanj:

1. Ali bi bilo mogoče v slovenske kraje, kjer so nemški trgovci, spraviti zavednih Slovencev?

2. Ali ni novi promet morebiti ustvaril postojank, kjer bi bilo primerno, da se nastani slovenska trgovina?

3. Kaj bi se dalo storiti, da se brani slovenskih trgovcev, kolikor jih je, da se jim ohrani eksistenca, da pa se oni, ki politično hodijo z Nemci, obdržijo in pridobijo zopet slovenskemu mišljenju?

Stvar ni tako preprosta, kot si jo kdo misli. Trgovina je različna: navadna trgovina in trgovina s pridelki: živino, lesom, žitom. Vse razmere so nekako naravno vzrastle: trgovec se ukorenini, kakor drevo, in kakor na eni strani Nemca ne moremo takoj izruti, tako na drugi Slovenec, ki ima trgovske izkušnje in kaj premoženja, ne bo hotel puščati mesta, kjer si je bil že napravil svoj delokrog.

Trgovsko društvo naj bi opazovalo dotične postojanke in dalo ob gotovih priložnostih tja Slovence, kjer je zdaj delal Nемец. Na pr. ko umre nemški trgovec, ko se prodaja trgovina, če kdo pride v konkurz, tako bi se prevrat vršil mirno, naravno. Če se naj hitreje napreduje, treba bi bilo po združni poti najti sredstev za taka slovenska podjetja, sredstva bi bila tukaj bolj varno naložena, kot na pr. v Žalski pivovarni. Ustvariti bi se moral poseben organ za ustanovo slovenskih trgovin ob jezikovni meji: bodisi kako društvo, ali konzorcij, ali karkoli že. Naša politična društva ne premorejo vsega, in v ti stroki se potrebuje trgovcev, ki jih na Koroškem nimamo dosti, kar jih pa imamo, ne smejo nasto-

pati v javnosti. Seveda bi slovensko društvo z vso odločnostjo podpiralo tako podjetje.

Na Koroškem bi bilo več važnih mest, kjer bi slovenski trgovec — res naroden trgovec, našel takoj zaslonbe v zavednem ljudstvu. „Svoji k svojim“ je lepa beseda, a v mnogih slučajih neizvedljiva, na eni strani so vzrok ljudje, na drugi pa je stvar ležeča tudi na trgovcih.

Posebno nove železnice ustvarjajo življenju nov tok. Iz strateških ozirih se je doslej gradila cela vrsta železnic in druge se še bodo. Tukaj bi morala slovenska trgovina paziti, da je pravočasno na mestu. Tudi za te pa je treba nekega organa, treba nekega društva, ki pazi in išče. Trgovec bi moral iskati poleg železnice v Rožu, iskati bo treba, kadar se gradi železnica Spodnji Dravbreg-Velikovec severno od Drave, ali Železna Kapla-Kamnik. Kratko: treba bi bilo popolnega strateškega načrta.

In kaj bi se dalo storiti, da se slovenski trgovci, katerih je tod dosti, obdržijo svojemu ljudstvu? En slučaj: V vasi M. je mlad trgovec, o katerem se je dvomilo, kakšno stališče bo v politiki zavzemal. Tedanji župnik g. S. šel je do njega in ga je pozval, če se že ne upa javno hoditi s krščansko narodno stranko, naj ji vsaj ne nasprotuje. Tako prijazno nastopanje pa da bo stranki povod, ne nastopati proti njemu. Župnik je grozil dotičnemu trgovcu, da se, če treba, ustanovi konzumno društvo. Konzumnega društva ni bilo treba; razmerje med trgovci in slovensko stranko je v dotični župniji postalo še dosti prijazno.

Drugod gg. župniki niso mogli tako vplivati, in vendar bi bilo treba, da bi se na mnogih krajih zelo odločno govorilo z nekaterimi trgovci, in da bi se začelo proti njim odločno nastopati. Nekje v slovenskem volilnem okraju je trgovec, ki s pomočjo učitelja takorekoč vso občino uničuje: duhovnikom piše sramotilne liste, zdaj se tožari s tem, zdaj z drugim, vsenemške časnike polni s svojimi članki, domači ljudje, verni Slovenci, pa mu nosijo svoj denar in ga vzdržujejo.

Da, velikega pomena je za nas trgovsko vprašanje, ne tolikega, kot učitelji, a velikega pomena so za nas tudi trgovci in ne more se zanaprej trpeti, kako ti ljudje razjedajo kot rja našo stranko.

Belokranjska železnica in zveza z Dalmacijo.

V nedeljo se je v Ljubljani vršil zbor „Slovenske ljudske Stranke“, na kateri je načelnik dr. Šusteršič govoril tudi o razvoju tega železniškega vprašanja. Govornik je poročal: Aktualno je to vprašanje postalo za časa ministrstva barona Gautscha. Ta mož je bil prvi med ministrskimi predsedniki, ki je spoznal veliko važnost jugoslovanskega vprašanja za razvoj in bodočnost naše države. Spoznal je, da je jugoslovanska politika za Avstrijo življenjskega pomena, ker pomeni prag do balkanskega polotoka in do Jadranskega morja. Tam je namreč prihodnost Avstrije, zlasti pa prihodnost Slovencev. Ko je na Ogrskem vladal Fejervary, se je stvar ugodno razvijala. Toda Fejervary je odstopil in vlado je prevzel Wekerle, večina v ogrskem parlamentu je pripadala neodvisni stranki, pri nas pa je zavladoval baron Beck. Vsled izpremembe na Ogrskem je vprašanje dalmatinsko-hrvaško-kranjske zveze takrat bilo silno neugodno. Položaj za Belokranjsko železnico je postal še bolj neugoden, ko je večina hrvaških in dalmatinskih poslancev sklenila takozvano reško resolucijo, v kateri so Hrvatje izjavili, da oni gravitirajo v Pešto, ko so se izrekli na ta način prot ožji zvezi z Avstrijo in se dosledno tako ločili od Slovencev. Kajti to je čisto gotovo, da Slovenci nikoli in nikdar ne bomo gravitirali v Pešto. Kakor se zdaj priznava, je takrat ogrska vlada sklenila s hrvaškimi resolucijonaši dogovor, da se zgradi takozvana liška železnica (Ogulin-Otočac-Gospič po liški dolini do dalmatinske meje). In Supilo še zdaj v svojem reškem „Novem Listu“ odločno piše proti Belokranjski železnici! Tam pravi, da Hrvatje zveze skozi Kranjsko ne dovolijo, ker bi tem potom Dalmacija bila zvezana z Avstrijo.

Ravno vsled tega reškega dogovora je položaj za Belokranjsko železnico bil zelo neugoden. V predzadnjem delegacijskem zasedanju v Pešti je tedanji vojni minister Pitreich dejal, da se bo proga zgradila od dalmatinske meje do Ogulina in ne dalje. Slovenci so proti temu naglašali, da bi to bila največja nesreča, ako bi Dalmacija bila zvezana zgolj s Hrvaško in Pešto in ne z Avstrijo. Tako so takrat stale stvari za Belokranjsko železnico. Pozneje se je vsa avstrijska delegacija pridobila za načrt Slovencev. Celo dr. Baernreither se je za to najodločneje zavzel. Vsi govorniki so poudarjali, da je potrebna zveza skozi

Belokranjsko. Zveza po Zagrebu in Zidanem mostu bi za Ljubljano, osobito pa za našo Dolenjsko, ne bila prav nobenega pomena. Pri vladi se je postavilo ves vpliv in dokazovalo, da je le zveza skozi Dolenjsko državi v korist. Toda še pred enim letom so stvari stale neugodno. Slovenski poslanci niso mirovali, dokler niso vlade prepričali, da je njeno stališče napačno in da je Avstriji železniška zveza z Dalmacijo le tedaj v korist, ako gre skozi Kranjsko.

Pojavil se je tudi drugi načrt, kako Dalmacijo zvezati z Avstrijo. Zgradila naj bi se proga Plomin — črez Kvarnerske otoke potom trajekta — Zader. Kakor hitro se je ta načrt pojavil, je dr. Šusteršič v delegaciji z vso odločnostjo nastopil proti njemu, ker če bi bil obveljal, bi niti govora več ne bilo o Belokranjski železnici in bila bi to velikanska izguba za nas. Dr. Šusteršič sta v tem oziru podpirala vojni minister in načelnik mornariškega oddelka. Kvarnerska železnica bi namreč ne imela nobene strateške važnosti. Pomorska uprava namerava v Šibeniku zgraditi drugo vojno пристanišče, v slučaju vojske pa bi Kvarnerska železnica ne mogla oskrbovati aprovizije Šibenika z živili, ampak edinole železnica po kopnem. Tako so stale stvari, predno sta baron Beck in Wekerle začela negotovna pogajanja.

Beck je uverjen, da ima Avstrija od dalmatinsko-hrvaške železnice le tedaj korist, ako bo zvezana s Kranjsko, in da bo morala Ljubljana postati važno središče in križišče. Toda v tem vprašanju je zadel na krut odpor od strani ogrske vlade. Ogrska je bila pripravljena zgraditi liško železnico, Avstrija pa naj bi zgradila železnico do Knina, o zvezi s Kranjsko pa Madjari ničesar niso hoteli vedeti. Toda Ogrci so se morali vdati. Na progi Košice-Oderberg izvažajo Ogrska svoje poljske pridelke v Nemčijo, iz Nemčije pa dobiva industrijske izdelke in predvsem premog. Zato so koncesije za Ogre na tej progi življenjske važnosti. Tukaj je Beck operiral in Madjari so se morali vdati. Poslanci S. L. S. so že pred več kot pol letom Becku oficijelno izjavili, da naj vlada ne misli, da bo za negotovbo od Slovencev dobila en sam glas, ako se ne zagotovi v njej rešitev tega vitalnega vprašanja! Ker pa je Beck izposloval Belokranjsko železnico, zato mu gre priznanje in zahvala.

Koroške novice.

Št. Tomaž. (Legar) se je zopet pokazal v Št. Lovrencu, in sicer pri Haželjnu; 17letni sin Oto je naenkrat zbolel in tako hudo ga je imelo, da je ležal nekoliko dni brez zavesten. Sedaj se je obrnilo na bolje. Otrokom iz Št. Lovrenca je ta čas prepovedano hoditi v šolo.

Mohličje. (Obsojeni.) Baron Astrup je imel na svojem gradu v Mohličah imenitnega oskrbnika O. Zaradi neke pravde baron nekaj časa ni utegnil paziti na svojo last, in med tem je prodal njegov oskrbnik sveder za vrtanje cevi za 16 K, neki plug za 24 K, sani za 9 K, opravo za enega konja za 10 K, brano za 7 K, voz brez koles za 5 K, in mnogo drugega hišnega orodja, vkup za 281 K. Oskrbnik se tudi dolži krive prisige, h kateri sta ga baje zapeljala Jakob Kues in njegov sin Gašper vsled neke tatvine. Kuesa sta svojo krivdo tajila, a bili so vsi trije tički obsojeni: Oskrbnik na 4 mesece, Kues na 4, sin Gašper na 2 meseca. Groza in strah je, da ljudje postajajo vedno bolj nezvesti in da jim tudi prisige ne veljajo nič več.

Koprivna. (Nezgode.) Popoldan pred sv. Lukom je pri Rusu vdarila strela v skedenj in v mlatilnico, ko so ljudje zraven delali; človeka, ki je mašil v stroj, je vrglo v stran, drugim se ni nič zgodilo, a skedenj s hlevom je pogorel. Živina je ostala, ker je ni bilo doma. Pri sosedu Rožancu pa so zjutraj našli vso živino mrtvo razen enega kozla, ki pa ni bil domač. Domači še vedeli niso, da je vdarilo po noči. Rožanc je bil najemnik grofa Thurna, Rus pa ima še drugo kmetijo zraven kupljeno.

Djekše. (Po posle prihajajo.) V nedeljo pred sv. Martinom, ko je bil pri nas na Djekšah semenj, se je zbralo vkljub slabemu vremenu veliko ljudi. Posebno so jo pripihali zagrizeni Nemci od vseh strani. Največ jih je bilo iz Št. Janža pri Mostiču, od sv. Valburge in Bistrice. Mislili smo, da bo cerkev natlačeno polna. A ti ljudje niso prišli počastit našega župnijskega patrona sv. Martina, katerega slavnost smo obhajali v cerkvi. V cerkvi nismo videli nobenega, a gostilne so bile natlačene, da je zidovje pokalo. Ni treba pojasnjevati, po kaj so ti kmetje prišli! Vsaj pridejo vsako leto, a letos niso imeli sreče, če so že plačali nekaj vrčev piva nekemu delavcu iz črnih Djekš, kateri si je močno prizadeval, spraviti na Nemško naše slovenske posle, katerih

sami nimamo preveč. Naši slovenski posli nemške kmete že dobro poznajo. Pozdravljajo Slovence: „Ferdamter Bindischer“ in izkoriščajo ga celo leto, zato jim tako primanjkuje poslov. Ker se letos Nemcem ni posrečilo, vzeti nam posle, držali so se zvečer kakor deset let staro kisló zelje. Za letos jih še lepo pozdravljamo, prihodnjič jih bomo pa nagnali, da se bo za njimi kadilo.

Velikovec. (Velikovške surovosti.) Zadnjič smo omenili, da so one lepe reči g. katehetu Baumanu napravili skoro gotovo meščanski šolarji. Sedaj se je izkazalo, da je to tudi gola resnica. To je storila namreč neka učenka; ta je pokvarila cvetlice in polila okna z vodo. Kamen je pa vrgla neka šolarica iz ljudske šole, katero je omenjena meščanska šolarica k temu pregovorila in ji za plačilo zato obljubila in tudi dala majhen ročni jerbašček (korpič). Ravnateljstvo meščanske šole gotovo k temu ne bo molčalo in odmerilo primerno kazen, posebno sedaj, ko je tam dosti otrok in se mu ni treba bati, da bi bili razredi prazni, kakor na pr. lani. Vodstvo ljudske šole bo gotovo tudi storilo svojo dolžnost.

Borovlje. (Semenj.) Borovski semenj je bil še precej dobro obiskan. Vreme je tudi bilo prijazno. Trg je bil skoraj ves dan poln prijaznega rožanskega ljudstva, ki si je nakupovalo različnih potrebščin za zimo. Jako mučen vtis je napravilo na obiskovalce obnašanje treh mladih fantinov, ki so se naravnost nesramno obnašali sredi trga. Sedemnajstletni fant pač boljše stori, da ostane lepo doma, nego da uganja take nečednosti na javnem trgu, kakor je to delal nek pobič.

Brdo na Zili. (Vsega hudega — reši nas Gospod!) Zadnji dopis v „Miru“ iz Brde je tudi mene zbudil iz spanja. Dolgo časa že mirno gledamo prihodnosti v obraz; a potrpežljivost in upanje je kakor vsem drugim, tudi meni že pošlo. Ljudstvo je pri nas že tako nahujskano, da zmerja šolski svet, kateri je 50krat boljši, nego tisti pijanci, kateri so samega sebe volili v občinski odbor. — Naši možje so pametni in tudi niso pijanci. Nasprotniki pa jim očitajo, da so „tokarji in Dummköpfe“. Naj enkrat sami sebe dobro ogledajo od glave do nog, pa bodo videli, kako „neumnoglaveži“ so, da se pustijo rabiti za orodje, s katerim pusti „Südmärksobmann“ svojega sina štu....., pardon, jezik za zobe, sicer bo „konferenca“ napravila potrebne korake! Prosimo torej, visokočastiti šolski svet na Brdi: napravite prošnjo na slavni okrajni šolski svet, ali pa še na višji inštanco, to je na slavni deželni šolski svet, da bi g. nadučitelja Gitschthaler-ja kam drugam prestavili. Samo tedaj, če bode g. Gitschthaler prestavljen kam drugam, bo izginila „Südmärka“, katere predsednik (resp. „Obmann“) je on; potem pa aleluja!

Društveno gibanje.

Slovensko katehetsko društvo ima svoj prihodnji sestanek v torek, dne 19. novembra (na god sv. Elizabete), v „Narodnem domu“ v Št. Jakobu v Rožu. Poročata g. župnik Mihal o šolski maši in g. provizor Ulbing o disciplini v šoli. Vabimo k obilni udeležbi!

Društvo „Sloga“ v Podravljah priredi dne 17. novembra t. l. po popoldanski službi božji v Mežnarjevi gostilni na Strmcu svoje letno zborovanje z jako imenitnim programom. Po zborovanju prosta zabava, igra, tamburanje in petje. K obilni udeležbi vabi odbor.

Št. Lipš. Kat. slov. izobraževalno društvo za Št. Lipš priredi dne 17. t. m., po popoldanski službi božji, svoj prvi mesečni shod v društveni sobi v župnišču. Na sporedu je zanimiv govor. K obilni udeležbi vabi vse člane in prijatelje društva odbor.

Velikovec. Slov. kat. izobraževalno društvo „Lipa“ priredi dne 24. novembra v Šmarjeti pri Telenbergu popoldne po blagoslovu v gostilni pri Laure-ju svoje mesečno zborovanje. Na dnevnem redu je med drugim tudi govor o negotbi med Avstrijo in Ogrsko. K obilni udeležbi vabi vse ude in prijatelji društva odbor.

Škocijan. Poučno-zabavni shod se bo vršil v nedeljo, dne 17. novembra t. l., po blagoslovu pri „Majarju“. Spored: Več zanimivih govorov, petje in prosta zabava. K obilni udeležbi vabi bralno društvo.

Kat. slov. izobraževalno društvo na Ra-dišah priredi svoje mesečno zborovanje v nedeljo dne 17. t. m., ob 3. uri popoldne, v svojih društvenih prostorih. Odbor.

Ruda. (Shod.) V nedeljo dne 24. novembra se vrši v gostilni pri Zletku pod Lisno ustanovni občni zbor „Izobraževalnega kmetškega društva za Rudo, Št. Peter in okolico“. C. kr. deželna vlada je pravila že potrdila. Ker

je to društvo posebno za kmetsko ljudstvo zelo važno in potrebno, upamo, da bodo prostori v gostilni pri Zletku natlačeno polni. Za zabavo (kratek čas) in govore je že preskrbljeno. Pride tudi govornik iz Velikovca. K obilni udeležbi vabi
pripravljalni odbor.

Prevalje. Prihodnjo nedeljo, dne 17. novembra, se vrši v društvenih prostorih popoldne po blagoslovu redni mesečni shod našega delavskega društva z običajnim sporedom. Zabavi bo služil „skioptikon“ iz Celovca. Kdor hoče slišati in videti kaj zanimivega, naj ne zamudi ugodne prilike!

Velikovec. (Shod.) Mesečno zborovanje društva „Lipa“ zadnjo nedeljo v „Narodnem domu“ v Velikovcu je bilo precej dobro obiskano. Jako zanimiva sta bila oba govora. Čast. g. župnik Treiber nam je poljudno razložil, kako se je naša avstrijska država začela in razvijala do današnjega dne. Č. g. katehet Bauman pa je govoril o francoski revoluciji. Na kratko nam je ta velikanski preobrat na Francoskem naslikal tako živo, da ga je vse z napetostjo poslušalo. Vmes so nas znani celovski tamburaši razveseljevali s svojo priznano spretnostjo. Tako postaja naše društvo prava šola za naše od vlade zanemarjeno ljudstvo. Omeniti še moramo, da to pot nadebudna velikovška mladina ni razbijala po oknih.

Žitaravas. (Zborovanje izobraževalnega društva „Trta“). Preteklo nedeljo je imelo naše kršč.-soc. slov. izobraževalno društvo svoj mesečni shod. Vršil se je shod na skednju č. g. župnika Weiß-a, ki si je gotovo največ stekel zaslug za to zborovanje. Noben človek ne bi bil mislil, da bi to bil kak skedenj, tako okusno so napravili. V ospredju je bil lep oder s podobno sv. Cirila in Metoda na pročelju. Od zunaj je oznanjevala plapolca trobojnica, da se ima tukaj nekaj posebnega vršiti. Res je bilo to zborovanje nekaj posebnega. Udeležba je bila sijajna od blizu in daleč, celo iz Št. Vida, Št. Lipša, in Mokrij so prihiteli udeležniki. Govoril je najprej g. A. Sadjak iz Celovca o avstro-ogrski nagodbi. Potem so igrali člani društva igre „Nemški ne znajo“, „Krmar pri zvitem rogu“ in nazadnje še „Kmet in fotograf“. Igralo se je jako povoljno, in čestitamo vrlemu društvu na takem uspehu.

Šolske stvari.

Nameščanja in premeščanja učiteljev. Dne 25. okt. imenoval je deželni šolki svet: Gdč. L. Zych v Velikovcu za učiteljico na meščanski šoli; J. Fleis za nadučitelja v Kotlje; Iv. Mallot v Kokovem za Hörzendorf; E. Sille v Domačalah za Skočidol; R. Vožnica v Bleibergu za Vrbo; R. Pötscher v Lipi za Sv. Duha.

Definitivno so nameščeni: Gdč. Jos. Blüml za Velikovec, Andrej Hus v Hodišah za Oberhof, F. Lercher v Glanhofenu za Brnco.

Službe nastopijo: Gdč. A. Berold v Pliberku, M. Gamper v Čanjčah, C. Grass v Podklostru, Peter Huber v Št. Pavlu na Zili, Berta Kohler v Porečah, Pavla Lehner v Žitarivasi, Fr. Lenger v Medgorjah, Viljem Neuman v Lipi, Albina Pliker v Tolstem vrhu, Ivan Rehfeld v Rožeku, Henrieta Schnabl v Železni Kapli, Georgina Stulpfarrer v Porečah, Tomaž Unc v Djekšah, Ivana Waldman v Prevaljah, Avgusta Weiß v Globasnici, Peter Vrulih v Selih.

Prestavljeni so: Iv. Hrobat iz Bistrice (ob Dravi) v Skočidol, Eliza Langer iz Pliberka v Št. Danijel, Ivan Lohwasser iz Skočidola v Št. Andraž, Ivan Müller iz Gospe svete v Vrbo, L. Primožič iz Skočidola v Domačale, Ivan Feinig iz Brda v Zgornje Lebuče, gdč. Ivana Ferjančič iz Čanjč v Podkrnos, g. A. Frey iz Karnburga v Timenico, Fr. Hasler iz Hodiš v Gospo sveto, J. Hermeter iz Kotelj v Črneče, Irena Ortwein iz Guštanja v Prevalje, Mar. Razpotnik iz Globasnice v Tinje, Hermina Reisner iz Kaple (na Dravi) v Hodiše, Franc Saher iz Podkrnosa v Meiselding, Helena Samonig iz Vrbe v Kotmarovas, Marija Čarf iz Št. Petra (na Vašinjah) v Št. Jakob (v Rožu), M. Udovnik iz Ledenice v Trefling, Fran Vedenik iz Št. Jurija na Zili v Podpeco.

Olga Jaric, učiteljica v Prevaljah, je šla služiti na Štajersko. Šolam v Vogrčah, pri Božjem grobu in Tunelu (Pliberk) se je dovolilo za zimo poučevati le predpoldnem. V Železni Kapli se ustanovita dva nova — seveda nemška — razreda, mesto da bi dali slovenski okolici lastno slovensko šolo; tako se uspešneje ponemčuje najboljša slovenska občina.

V Vogrčah in pri Božjem grobu (Pliberk) se bodo v bodoče dekleta poučevala v ročnih delih.

Narodne stvari.

Vseobčni, splošni velevažni shod društva „Deutscher Volksverein“. To je bilo v „Musikvereinsäle v Celovcu“. Pisalo se je tedaj 28. oktobra tega leta in ura je bila osma na večer. Dvorana, ki lahko objame 1000 ljudi, je zdehala praznote: prišlo je namreč 50 mandeljcev. Žene so to pot doma ostale — in ti štiri tucati so rekli: Mi smo občni zbor nemškega političnega društva na Koroškem. Na tem zboru je nemško-nacionalna gospoda povedala strmečemu koroškemu svetu nekaj popolnoma novih zanimivosti. — 1. G. Dobernik, ki je kot predsednik shod otvoril, je trdil, da on ni delal za Slovence, ampak proti njim; češ: društvo, ki mu je on predsednik, dela v blagor nemškega ljudstva. To je pa mož zaradi tega povedal, ker je zdaj jesen. V jeseni namreč listje, ki je v vigredi zelenelo, odpade. Tako je tudi nemško-nacionalna stranka v vigredi ob volitvah trdila, da dela tudi v blagor slovenskega ljudstva, na jesen pa pravijo, da ni tako. — 2. G. blagajnik je rekel, da se je to društvo zbudilo in delalo! To pa le zaradi tega, ker so bile to leto volitve: spalo se je drò do marca; ko bi pa volitve ne bilo, bi se bilo društvo očitno šele zbudilo na tem zaspanem zboru. — 3. Isti blagajnik je celo povedal, v čem je delo obstalo. Poslalo se je namreč toliko natiskanega papirja v celo deželo, da bodo koroški klerikalni kmetje lahko tri leta klobase in špeh vanj zavijali! — 4. Da se pa ne misli, da je bil papir za ovijanje klerikalnih klobas, je isti blagajnik razjasnil, da je bil ves ta papir napisan proti klerikalcem. — 5. Isti blagajnik je zopet povedal, da društvo ni bilo, ne bo in noče biti klerikalno, ker je delalo proti klerikalcem, da pa tudi v doglednem času ne zna klerikalno postati, ker bo proti klerikalcem pisalo. — 6. Občni zbor je sklenil, da tisti, ki hoče biti ud društva, plača 1 krono na leto. Znati ni treba drugega kot vpiti „heil“. — 7. Koristi pa, ki jih imajo udje od društva, so nepregledne in nedosegljive. Zato jih pa tudi noben pozemljan, dokler tava po tem nevarnem svetu, niti vidi niti doseže! Ampak šele po smrti jih doleti čast in plača. — 8. G. Dobernik je namreč predlagal, da se naj vsi navzoči umrlim udom v čast vzdignejo raz stolov — in se zopet usedejo. — 9. Napravili so dr. Metnica za svetovalca in advokata tega društva, ter so bržkone sklenili, da je on najboljši govornik, politik in advokat v Celovcu. To je gotovo treba bilo, ker to prej ni bilo znano. Radovedni smo, kak govorniški kurz bo dr. Metnitz obiskal. Svetujemo za silo: Celovski slovenski socialni kurz. — 10. Občni zbor je storil svetovnovazni, doslej popolnoma neznani sklep: Društvo bi moralo od moža do moža agitirati za volitve. V formalnem oziru je še nejasno, kako se to izpelje. Možnosti ste dve: Ali pridejo vsi koroški volilci mož za možem v Celovec se razgovarjat z gospodo, ali pa bi gospoda morala ven na deželo. To je vprašanje taktike. Doslej so klerikalci drugo izpeljali, nemški narodovci pa so volilce v Celovcu pričakovali. — 11. Nazadnje je g. Lemež nekako povedal, da ima strah pred rdečo in črno delavsko organizacijo! Popolnoma nobenega respektja ni pa kazal pred nemško-nacionalno delavsko organizacijo. Ainspinerja, voditelja te organizacije, je popolnoma pozabil. In kako tudi: Nemško-nacionalna visoka celovška gospoda naj organizira mogočno nizko delavsko maso; to bi bilo ravno tako, kot da bi celovski špičasti mestni stolp hotel prijeti mogočne karavanke pod pazduho ter iti z njimi na izprehod!

Slovenski hočemo biti ravnopravni. Ministrstvo je v prestolnem govoru obljubilo, da se na novo uredi delokrog političnih oblasti z ustanovitvijo novih okrožnih oblasti, da bi se administrativno postopanje bolj prilagodilo živim potrebam ljudstva. V ti stvari interpeliral je v državnem zboru poslanec dr. Benkovič. Interpelacija terja, naj se javnost pouči, kako da bodo v bodoče okrajna glavarstva zavzemala mesto okrožnih oblasti, in kako se bodo na sedežu večjih sodnih okrajev osnovala nova okrajna glavarstva. Istotako se mora s stališča narodnih minoritet protestirati zoper kakoršnokoli razširjanje kompetence deželnih političnih oblasti, dokler se zakonskim potom ne uredi vprašanje narodnih manjšin po posameznih deželah; treba je uvaževati želje narodnih manjšin, in sporna narodnostna vprašanja naj se rešujejo po kompetentnih zastopnikih posameznih narodnosti. Dalje treba pri razdelitvi okrožij upoštevati, da okrožja obsegajo kolikor mogoče v narodnostnem oziru homogene kraje. Da bodo uradniki svoj posel dobro opravljali, je treba, da popolnoma razumejo ljudstvo. Torej treba na slovensko dati uradnike zmožne slovenskega jezika. Interpelacija vprašuje ministra: „Ali hoče Njega ekscelencija pojasniti glavne poteze reorganizacije upravnih oblasti; ali

hoče njega ekscelencija pojasniti v obrisih, v katerem teritorijalnem obsegu in s kako kompetenco se namerava osnovati okrožne oblasti, ali se hoče pri reformi uvaževati zahteve Slovencev po čim večji narodnostni ločitvi, ali se hoče ob enem z reformo uprave ustreči zahtevam Slovencev po slovenskem uradništvu in slovenskem uradovanju?“

Političen pregled.

Novi položaj.

Ministrskemu predsedniku se je posrečilo, sestaviti ministrstvo, za katerim stoji večina poslancev, ter tako zasigurati pogodbo z Ogrsko. Baron Beck je napravil volilno reformo, neko delo, ki je le malokdo smatral svoj čas kot mogoče. Posrečilo se mu je s pomočjo krščansko-socialnega poslanca Gessmana. Zdaj je cesar dal svojemu ministru drugo pretežavno nalogo: Pridobiti parlament za ogrsko nagodbo. In tudi zdaj se je važnejši del podjetja že posrečil. Sestavilo se je ministrstvo, za katerim stoji večina poslancev. Zdaj se baron Beck ni naslanjal toliko na Gessmana kot na voditelja krščansko-socialne stranke, dunajskega župana dr. Luegerja. Lueger je spoznal, da Avstrija nagodbo potrebuje in se je za njo upostavil z vsem vplivom.

Krščanski socialci niso stremili za ministrskimi sedeži, a zdaj sta morala sprejeti Ebenhoch in Gessman ministrska portfelja. Dunajski poslanci bi bili rajše imeli trgovinsko področje, ker imajo varovati pred vsem trgovske interese, a v klubu so zmagali posestniki iz dežele in poslanci iz mesta so se morali vdati.

Tudi Slovenci se veselimo, da sta stopila dva tako odlična moža v cesarjevi svet.

Dobernik dvorni svetnik.

Nemškonarodovci niso zadovoljni z enim ministrom-rojakom (Landsmannminister). Eden minister rojak zatiranih Nemcev ne more dosti braniti, kakor neki vsenemški list piše, ker se ima nemštvo v planinskih deželah braniti Lahov in Slovencev! Reveži Nemci! Svet bo obžaloval, da so pri nas v rokah Slovencev, kateri jim jemljejo vse pravice! Tako se piše na zunaj, doma pa se morajo ti gospodje sami smejati, da se da ubogi svet tako „farbati“. In ker minister sam ne more koroških Nemcev dosti braniti, da pride nekdo iz planinskih dežel kot dvorni svetnik k ministru rojaku. Ta srečni gospod je baje — Dobernik. Ako se to zgodi, potem terjamo tudi Slovenci, da se gosp. Grafenauerja kot dvornega svetnika vzame v ministrstvo.

Vsenemci že prosijo milosti pri krščanskih socialcih.

Židovski listi se seveda zaletavajo v kršč.-soc. stranko in njene ministre. Zoper žide pa se zdaj oglašajo vsenemški „Grazer Tagblatt“, češ: „Kršč.-soc. stranka je imela pri volitvi uspehov, ona je najmočnejša zastopnica Nemcev in najmočnejša stranka sploh. Židovski listi so se vsi zarili v papir ter vsega sveta ne vidijo več. Samo ob sebi se razume, da se v kabinet ne jemlje ljudi iz najmanjših strank, dr. Ofner ne bo dajal vladi ministrov. Nemci nimajo več moči in ne morejo več biti složni, če odbacivajo najmočnejšo nemško stranko.“ Ta pisava se nam zdi — nevarna; vsenemci začenjajo moliti rožni venec, a ne ker so se izpreobrnil, marveč ker upajo se ugnezditi v krščanskem taboru kakor podgane v kaši. Upamo, da se jim ne posreči, spraviti kršč.-socialne Nemce s pravega tira.

Gessmana se boje, kakor vrag križa.

Vsenemški list piše, da so vsenemci z vsemi sredstvi preprečili, da Gessman ne postane naučni minister. Z vsemi sredstvi — kakšna so neki ta sredstva bila? Kot minister javnih del, pravi tisti časnik, ne bo mogel dosti kaj črniti. „Trije liberalni nemški in dva liberalna češka ministra, se ga bodejo menda kaj obranili“, pravi list dalje. Pet zoper enega, a boje se, da jih vseh pet podere!

Poljedelski svet in nagodba.

Na vabilo poljedelskega ministra je zboroval dne 8. t. m. na Dunaju trgovinsko politični odbor poljedelskega sveta. Temeljito poroča deželni in državni poslanec komercialni svetnik Povše glede na nagodbene predloge. Po daljši temeljiti razpravi se sklene soglasno resolucija, ki naglašajo: Glede na položaj po trgovinskih pogodbah in z ozirom na ugodnosti glede na sporazumni nastop med Avstrijo in Ogrsko na trgovinsko političnem polju za kmetske koristi je potrebno in primerno, da se po pogodbi uredi gospodarske razmere med obema drž. polovicama. Sicer se koristi avstrijskega poljedelstva po tej nagodbi

popolnoma ne ščitijo. Obžalovanja vredno je, da nagodba ne loči carine in pa ker se je sprejela vanjo dasi v praktično sprejemljivi obliki taksa na sladkor. Prizna se pa, da se je zavzela avstrijska vlada z vsemi silami da koristi avstrijskega poljedelstva. Tajiti se nadalje ne more, da je sedanja nagodba v važnih točkah boljše v primeri z dosedanjim stanjem. To velja osobito za sledeče: obvezala se je ogrska vlada, da predloži postavni načrt o prepovedi blanko terminske kupčije, da se uredi vprašanje o vinu, da se izključi mlinski promet in odpravi vlakovni promet moke na progi Reka-Ala, in od Ogrske tozadevna povračila carine, da se izboljšajo železniški tarifi in da se stabilizira in zviša kvota. Tudi glede na veterinarski dogovor, dasi ne ustreza vsem zahtevam, se mora priznati zboljšanje.

Novi ministri.

V novem ministrstvu je 9 Nemcev, 2 Čeha in 2 Poljaka. Zato pišejo „Narodni Listy“: „Nemci in Poljaki vedo, zakaj nagodbo podpirajo, mi Čehi pa tega absolutno ne vemo. Ne vemo, zakaj so naši poslanci za vladno večino. Da smatramo kot svojo dolžnost, opozarjati na polzka tla, na katera smo zašli s svojo politikom in povedati ljudstvu odkritosrčno, da postopanja poslancev nikakor ne odobrujemo, da jih nikakor ne moremo podpirati in jih ne bomo podpirali, ker se nam pot, po kateri hodijo, ne zdi prava, ker to postopanje škoduje našemu ljudstvu.“ Stransky hudo napada ministra Pražaka.

Jugoslovanska zveza.

Ta zveza tudi naznanja, da je proti nagodbi „usporodno za držanjem hrvatske delegacije v Pešti“. Hrvatje ne čutijo z Avstrijo in ne moremo reči, da bi ona krivda bila pri njih, velik del krivde je pri avstrijski vladi, ki se za slovanski jug doslej prav nič ni zanimala. Vendar je težko umljivo, kaj Hrvatje iščejo pri Mažarih?

Novi ministri. V soboto, 9. nov., dobilo je ministrstvo končno določeno obliko: Ministrski predsednik: pl. Beck, kakor doslej; minister za notranje zadeve pl. Bienerth; za uk in bogoslužje dr. Marchet; za železnice dr. pl. Deržata; justični minister dr. Klein; finančni minister dr. Korytovsky; nemški minister Peška; češki Pražak; poljedelski minister dr. Ebenhoch; minister za javna dela dvorni svetnik dr. Gessman. Kdo bo trgovski minister, se bo odločilo prihodnje dni. Krščanske stranke pridobile so poljedelsko ministrstvo, ki jim v prvi vrsti pripada, kajti te stranke so stranke kmetijskega ljudstva in v interesu tega ljudstva je, da se dela odločno in uspešno v povzdigo kmetijskega stanu. Dr. Ebenhoch je prava oseba za to mesto, tudi dr. Gessman bo kot minister socijalnih zadev na svojem mestu. Da pa ima še naprej vsenemški dr. Marchet naučno ministrstvo, se nam in sploh krščanskemu ljudstvu zdi neznosno. Vsenemška stranka nima v državi nobenega pomena, zato se ne more trpeti, da bi njeni zastopnik v šolskih in šolsko-cerkvenih vprašanjih vse pokvaril.

Vsenemški minister za uk in bogoslužje. V Avstriji imamo eno ministrstvo — za uk in bogoslužje; to ministrstvo je v rokah vsenemškega zaupnega moža. Ta nastavlja in brani profesorje, ter molči, ali pa se smeje k vsemu, kar delajo na pr. v Celovcu profesorji Angerer, Wute in drugi vsenemški junaki profesorji na srednjih šolah. Zadnje dni se širi vznemirujoča vest, da je ta minister za Koroško izdal nek odlok. Besedila tega odloka še nimamo in zato je mogoče, da stvar ni natančno taka. Ta odlok menda pravi, da se znanprej otroci ne smejo siliti k verskim vajam, da se bodo verskih vaj udeleževali le tisti, katerih stariši se s temi vajami strinjajo. Ta odlok bi bil v popolnem nasprotju s postavo, z njim bi vsenemci dosegli, da bi v mestih velik del šolarjev in večina dijakov srednjih šol ne hodili več k maši, ne k spovedi, ne k obhajilu. Res morajo biti verske vaje prostovoljne, a mladina je pod varstvom predpostavljanih, in popolna prosta volja se ji sme šele dati, ko doraste. Tako pa se daje prosta volja otroku v njegovo pogubo. Krščanske stranke bodo radi teh določil nastopile proti ministru.

Gospodarske stvari.

Korist pašnikov.

Preživeli smo dobo, ko so se vsi pašniki delili, ko se je nehala živino pasti, posebno tam, kjer nimajo planin. Stare planjave so se pregradile in kmet zdaj kosi ter krmi živino v hlevu po staroliberalnem navodilu. V novejšem času pa, ko ni več delavcev, ko se gospodari z računom v roki, ljudje uvidevajo, da bo treba, kjer ni

planin, prirediti pašnikov, če naj živinoreja primerno napreduje.

Posestnik na Moravskem (Mähr. Trübau) je l. 1906 natančno izračunal korist pašnikov.

Imel je živino na paši; biki so pridobili na dan 0.487 kgr., junice 0.581 kgr. počrez. Plačati je bilo 32 vin. na dan za pašo. Torej stane 1 kilogram žive vage pri bikih 64.7 vin., pri junicah 55 vin.

Meril se je tudi život pašne živine; živina dobiva na paši močnejše kosti, ves život lepše zraste, truplo je daljše, kakor pri živini, ki je vedno v hlevu. Na dobro gnojenem travniku, ki meri eno oralo, se spase 4 junic in 1 junec v starosti od 1/4 do 1/2 leta. Od dne 7. maja do 8. sept. je petero telet vkup dobilo 333 kgr. teže več. Če se ceni 1 kgr. žive teže 80 vin. je imel posestnik od tega polja koristi 266 kron. Seveda mora biti travnik zelo in dobro nagnjen, a vsekakor je korist od enega orala zelo velika. Dokazano je tudi, da ima mleko od krav, ki se pasejo, 1% več maščobe, kakor mleko od vedno v hlevu stoječe živine.

Tržne cene.

Cena ovsa se v Nemčiji ni izpreminjala; na Dunaju se je nekoliko zvišala. Ruska je terjala za svoj oves veliko več, kot so mogli dovoliti zunanji kupci. V Združenih državah (Ameriki) pa je oves zgubil v zadnjem tednu 70 vin. pri metercentu. Menda primanjkuje tam denarja in zato pada žito v ceni. Koruza se je v Berlinu v ceni znižala za 20 vin., v Magdeburgu za 60 vin. pri metercentu. Na Dunaju je pa kuruza postala za 40 vin. dražja.

Cena na Dunaju:

pšenica (Theiss)	K 13'00—13'45
rž	„ 12'—
ječmen	„ 8'25—9'90
koruza	„ 6'95—8'—
oves	„ 8'35—9'—

V Pragi:

pšenica	„ 12'00—12'35
rž	„ 11'90—12'25
oves	„ 8'30—8'45
koruza	„ 7'05—7'25

To so cene, po katerih veliki trgovec prodaja žito iz svojih skladišč, ne cene, po katerih se more prejemati od kmeta.

Cena mesa.

Meso je letos izdatno cenejši, kakor lani. Razmere so razvidne iz sledečih števil:

Prodajali so se pitovni voli I. kvalitete začetkom novembra:	1906	1907
ogrski	K 85—108	K 72—98
gališki	„ 99—100	„ 83—88
nemški	„ 94—106	„ 87—98

Cena je torej počrez za 10 K nižja, kakor lani. Ker je mesa le 50% žive teže, pride metercent mesa za 20 K cenejši, kakor lani, torej bi bili morali tudi mesarji ceno znižati za 20 vin. pri kilogramu. Na Dunaju se zakolje v tednu 5000 glav živine in pri ti živini se ljudje operharijo pri mesu v ceni za 200.000 K. Skoz 6 mesecev se že tako dela, v tem času so mesarji zaslužili dobiček 5,200.000 K.

Cena krme (na Dunaju):

Detelja, stot	K 8—10
seno	„ 6—19
otava	„ 6—7
slama	„ 6—7 (zmlačena)
	„ 5'2—5'4 (zmešana).

Razne stvari.

Dijaški izgredi. Na Dunaju so se zopet vršili obžalovanja vredni dijaški izgredi. Kakih 200 laških vseučiliščnikov uprizorilo je velike demonstracije na vseučilišču, ker jim senat ni dovolil velike dvorane na vseučilišču, jim ni dovolil nekih narodnostnih koncesij pri vpisovanju. Govor nekega italijanskega vseučiliščnika so Italijani spremljali s fej-klici na Nemce, ki so nato zapeli „Wacht am Rhein“. Nemci so pričeli s tepežem. Šipe pri portalu so bile razbite in italijanski dijaški potisnjeni iz univerze. Italijani so hoteli potem na rampe parlamenta, a jim je policija to preprečila. Nato so šli nazaj k univerzi. Univerza je bila dne 12. novembra zaprta. Mladi gospodje naj bi na univerzi študirali in ne uganjali vse mogoče. Ljudstvo za te šole plačuje ogromno denarja, zato sme terjati, da se napravi in vzdrži red.

Na prodaj je posestvo,

ki obsega 22 oralo sveta, s pohištvom vred, po ugodni ceni. Oddaljeno je od Celovca 3/4 ure. Hiša ima eno nadstropje. Naslov: **Pri Užniku** št. 9 v Krotni vasi, p. Vetrinji pri Celovcu.

Prva največja tvrdka te stroke

priporoča svoje modno in manufakturno blago po cenah brez konkurence na drobno in na debelo. Zaradi velike zaloge ostanejo stare cene, akoravno je blago veliko dražje postalo in so se po vseh krajih cene zelo podražile.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine.

Celovec, Novi trg, vogel Kramarjeve ulice, pri „detelji“ (Kleblattl).

PROF. PAWLOW

pripozna

na podlagi najnatančnejše poizvedbe, da je zdravi tek najboljši oživljavec izločevalnih želočnih živcev. Za pospeševanje teka, okrepitev želodca in za olajšanje želočnih bolečin se odlikujejo najbolj prave **Bradyjeve želočne kapljice**. One pospešujejo prebavljanje in jedičnost, odstranijo truplo škodljivo napenjanje, preobilno napravo kisline, zaprtje, želočne bolečine in druga oviranja prebavljanja.

Kapljice se dobivajo v lekarnah. **C. Brady, lekarnar, Dunaj, I.**, Fleischmarkt 1/385, razpošilja 6 steklenic po K 5.—, 3 dvojne steklenice pa po K 4.80 poštne prosto.

Pozor!

Pozor!

Podpisani priporoča doma žgane pristne pi-jače, kakor:

Brinjevec liter po K 2'40
Slivovec, šest let star „ „ 2'40
Vinsko žganje (Weingeleger) „ „ 1'—
Kislec (Säuerling), sadno žganje „ „ —'80
in pošilja do 5 kilogramov po pošti, večje partije po dogovoru.

Egid Jeglič,

Selo, pošta Žirovnica na Gorenjskem.

Mutni mlin,

s peterimi nasipi (Mahlgänge), stopami in čistilnim strojem, pri katerem je polja za eno kravo in par svinj, se da v najem. Vode je dosti tudi v najhujšem mrazu. Več pove **Jožef Maierhofer** p. d. Rafer v Grebinju.

Prva kranjska pošiljateljaska trgovina

R. Miklauc, Ljubljana

priporoča

tovarniško zalogo blaga za moške in ženske obleke.

Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Tvrdka obstoji blizu 40 let.

Pošilja se zanesljivo dobro blago.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Izjava.

Izjavljam, da nimam nobenega povoda trditi, da je od mene izgubljeni denar v znesku 200 K v rokah g. Valentina Beiweisa in obžalujem, da sem vpričo Antona in Karola Ošabnika kaj takega govoril.

Simon Božič, l. r.

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

V kuhinji in hiši

se čisti les in kamen, najfinejše in najmočnejše tkanine, kakor tudi vse, kar se pere, najizbornejše s

Schicht-ovim milom,

za katerega čistočo se jamči s 25.000 K.

Razpis stavbe.

V Djekšah se bode zidala mežnarinja in gospodarsko poslopje v skupnem proračunu 15.312 kron. Želi se, da prevzame vso zgradbo eden podjetnik, ali pa tudi par obrtnikov — in solidum — skupno.

Kdor hoče delo prevzeti, mora položiti za primerno izvršitev 10% vadium v znesku 1531 K. Načrti in stavbeni pogoji so na razpolago v župnišču na Djekšah.

Ponudbe naj se napravijo skrajno do 30. novembra t. l.

Župnijski urad Djekše,
dne 4. nov. 1907.

Karol Hraba, župnik.

Steckenpferd- Lilijsko mlečno milo

izdelek

Bergmanna in dr., Draždane in Dečin ob L., je in ostane, kakor kažejo vsak dan prihajajoča priznanja, najboljše učinkujoče lečilno milo za pegavost ter pridobitev in ohranitev nežne, mehke kože in rožičaste polti. — Dobiva se komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in brivnicah.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je Thierry-jev balsam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaskom K 5.—

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3:60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Išče se urednika za list „Mir“

Pogoji — po dogovoru;
nastop — čimprej.

Ponudbe:

„Katol.-polit. in gospodarskemu društvu za Slovence na Koroškem“ v Celovcu.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. ap. veličanstva.

XXXVIII. c. kr. državna loterija
za zasebne dobrodelne namene tuistranske državne polovice.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.389 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 512.980 kron.

Glavni dobitek iznaša

200.000 kron
v gotovini.

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 19. decembra 1907.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti žrebanja za kupce srečk brezplačno.

Srečke se pošljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov.
Oddelek za državno loterijo.

Daleč

na okolu je znano, da se do-
bijo letos najboljša vina v Vi-
pavski dolini. Tudi podpisani
ima okolu 100 hekto-
litrov belega finega vina
na razpolaganje. Za pristnost vin jamči.
Cene so zmerne od 30 do 36 kron za hektoliter
(100 litrov). — Priporočam se za nakup vin, pa
tudi cepljenih trt, kakoršnih imam 50 tisoč
raznih vrst na prodaj. Priporočam tudi soški riz-
ling, silvanec, beli burgundec in drugo.

Josip Cotič,

vinogradnik v Vrhpolji, pošta Vipava na Kranjskem.

Matija Russling Šent-Vid ob Glini, Koroško

dobavlja

vse glasbene instrumente

najsolidnejše izdelane, ob polnem po-
roštvu za najčistejše uglasenje, po naj-
nižjih cenah:

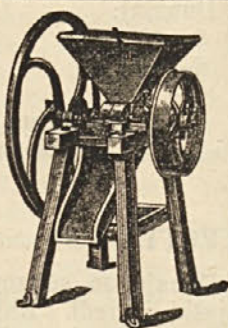
Gosli, kitare, mandoline citre itd.
Strune le najboljše vrste. Akordne har-
monike na meh. Velika zaloga glasbil
za harmonike za svojeroločno vstavo.
Cenik na zahtevo brezplačno.

Vinarska zadruga „Kletarstvo pri Pobegih“

poleg Kopra v Istri

naznanja p. n. gg. trgovcem z vinom, gostilni-
čarjem, krčmarjem in zasebnikom, da je letos na-
pravila 700 hektolitrov zajamčeno pristnega in
izbornega vina; in sicer 500 hektolitrov črnega,
oziroma rdečega namiznega in 200 hekto-
litrov belega. Imamo v zalogi še prilično 100
hektolitrov starega burgundca in namiz-
nega rdečega vina. Naše vino je priprav-
ljeno na racijonelen način ter po najnovjšem
vzoru. Za pristnost istega jamči zadruga.

Cenik in vzorce stavimo na razpolago.

Patentovane mline za debelo moko s ploščami za mletev;

mline za debelo moko z jeklenimi valjarji za različno zrnato
stroje za pripravljanje krme, rezanice, rezalnice za repo, parnice
za krmo, sesalke za gnojnico itd.

izdeluje in prodaja

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par,
Dunaj, II., Taborstrasse 71.

Ilustrovan cenik zastoj.

Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turske srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek
300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.—
za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto.
Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje
po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.